

† CASIAN,

*din darul lui Dumnezeu,
Arhiepiscop al Dunării de Jos,*

*Preacuvioșilor și preacucernicilor slujitori
ai sfintelor altare, cinului monahal
și tuturor drept-măritorilor creștini din eparhia noastră,
har, pace, sănătate și bucurie deplină, cu prilejul Sfintelor
Sărbători ale Nașterii Domnului, Bobotezei și Anului Nou,
iar de la smerenia noastră, arhierescă binecuvântare.*

*„Cel Care îmbogățește Se face sărac și
sărăcește luând trupul meu, pentru ca eu
să mă îmbogățesc cu dumnezeirea Lui“¹.*

Iubiți frați și surori în Domnul,

Sărbătoarea la care participăm astăzi este o revărsare de har și o întâlnire cu Dumnezeu în forma cea mai accesibilă nouă, oamenilor, sub chipul copilului, al Pruncului dumnezeiesc; este sărbătoarea Nașterii Domnului, iar în limbajul bisericesc și românesc, sărbătoarea Crăciunului.

Spre deosebire de alte sărbători ale Mântuitorului Hristos, aceasta este mult mai apropiată chiar de sensibilitățile noastre umane, până la percepția unei întâlniri de familie împreună cu Dumnezeu. Sfântul Grigorie Teologul afirmă cu tărie posibilitatea acestei întâlniri prin puterea harului lui Dumnezeu, Care aduce cu Sine în noi curăția minții noastre, căreia îi dă chip dumnezeiesc, ca astfel să ni Se adreseze El, precum unor casnici, prieteni, ca unor înrudiți cu El. În acest sens, Sfântul Grigorie ne învață: „*Cuvântul (Logosul) lui Dumnezeu vine și Se cuprinde de însuși chipul Său, și pentru trup, cu trupul meu Se îmbracă, și ia*

1. Sfântul Grigorie Teologul, *Cuvânt la Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos*, în „*Cuvânt la Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos. Cuvânt la Sfintele Paști. Panegiric (cuvânt de laudă) la Sfântul Vasile cel Mare*“, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2009, p. 21.

suflet înțelegător pentru sufletul meu, curățind astfel pe cel asemenea, prin cele asemenea nouă. Și în toate Se face om asemenea nouă, afară de păcat; zămislit și purtat în pântecele Fecioarei Preacurate, cea curățită mai dinainte în Duhul la suflet și la trup (căci se cuvenea să fie cinstite și fecioria și nașterea), rămânând Dumnezeu și după ce Și-a asumat sau Și-a unit Sieși firea omenească². Este de nepătruns cu mintea noastră această mare taină a Întrupării Fiului lui Dumnezeu, dar prin dumnezeiasca Sa economie și prin dragostea cea fără de margini a Părintelui ceresc față de neamul omenesc, toate sunt cu putință, „căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică“ (Ioan 3, 16).

Și mai minunată este însă calea prin care Domnul alege să vină la noi: smerenia. El Se micșorează pentru a ne ridica la măreția dumnezeiască a fiilor adunați în dragostea Sa, Părintele iubitor, jertfelnic și mângâietor.

Această mare și negrăită taină o pregustăm la praznicul Intrării Maicii Domnului în Biserică, la 21 noiembrie, la sfârșitul primei săptămâni a Postului Crăciunului, atunci când întâia oară cântăm, la catavasii, cu bucurie, venirea Domnului la noi și în noi:

*„Hristos Se naște, măriți-L!
Hristos din ceruri, întâmpinați-L!
Hristos pe pământ, înălțați-vă!“³.*

Acest înălțător imn aparține tot Sfântului Grigorie Teologul, prin care ni se arată apropierea cea de negrăit a Domnului față de fiecare dintre noi, pământenii, care suntem chemați să urcăm la înțelesurile duhovnicești ale chemării noastre, la demnitatea cerească de care El ne împărtășește, îmbogățindu-ne cu dumnezeirea Lui.

Drept-măritori creștini,

„Taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută“⁴ ni se descoperă nouă cu scopul ridicării noastre de la sensul prea omenesc al existenței,

2. *Ibidem*, p. 20-21.

3. Cântarea 1, irmos, Catavasia la Nașterea Domnului.

4. Troparul Născătoarei de Dumnezeu, glasul al IV-lea.

la cel spiritual, căci adesea interpretăm prezența Fiului lui Dumnezeu în lume mai mult omenește, limitându-ne la mulțimea grijilor pentru o sărbătoare îmbelșugată în cele materiale sau în cele tradiționale omenești, moștenite de la înaintași, *fără nicio legătură cu bogăția cea nesfârșită a darurilor cerești, îndumnezeitoare și mai presus de lume.*

De aceea, să cutezăm împreună la acest mare praznic a ne îndrepta îndeosebi spre darurile bogate ale Mântuitorului, Care S-a întrupat spre a ne împărtăși din lumina învățaturii Sale sfinte, pentru a dobândi viața de veci, dar și din plinătatea Sfințelilor Sale Taine, „*spre iertarea păcatelor și spre viața de veci*“⁵.

În acest sens, cea mai mare binecuvântare pe care ne-o oferă Hristos Domnul în lume este darul de prunci, în familie. El Însuși devine, în timp, pentru noi, Prunc dumnezeiesc și Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, în același timp. Prunc și Dumnezeu, Dumnezeu atât de aproape, precum apropiat este de oricare dintre noi pruncul! Sensul acestei binecuvântări este ridicarea noastră, ca oameni greșelnici, la demnitatea dumnezeiască a purității copilului, în care se văd mai bine bunătatea, frumusețea și sfințenia.

În Sfânta Sa Evanghelie, Mântuitorul confirmă aceasta arătându-Se solidar cu pruncii. Ne arată cum Se regăsește El Însuși în viața lor curată și nevinovată: „*De nu vă veți întoarce și nu veți fi ca pruncii, nu veți intra în Împărăția lui Dumnezeu*“ (Matei 18, 3). Chemarea pe care El ne-o adresează este o mărturie a puterii exemplului curat și sincer al copilului, ca mărturie a bunătății care se revarsă din bunătatea nesfârșită a Tatălui ceresc asupra Fiului și de la El, la toți cei ce-L urmează și-L ascultă. De aceea, El ne cheamă să-L primim, iar această poftire nu este doar pentru aici, ci mai ales pentru Împărăția cerurilor: „*Cine nu va primi Împărăția lui Dumnezeu ca un copil nu va putea intra în ea*“ (Marcu 10, 15).

Din această perspectivă, a Împărăției lui Dumnezeu, intrăm în duhul sărbătorii Nașterii Mântuitorului și gustăm duhovnicește din bogăția de daruri spirituale, începând cu manifestările copiilor, primii și cei mai așteptați vestitori ai măreței bucurii a Nașterii Domnului.

5. Rugăciunea a douăsprezecea din Rânduiala Sfintei Împărășanii, *Ceaslov*, E.I.B.M.B.O.R., București, 2001, p. 315.

***Preaiubiți părinți, bunici,
dascăli și duhovnici ai copiilor,***

Cine ne-ar oferi melodioasă glăsuire cerească a îngerilor vestitori de la Betleem ai veștii celei minunate, în afară de cetele de colindători de pe ulițele satelor, de la ferestrele caselor și chiar de pe scările blocurilor de la orașe? Ce sens am da acestui unic și sfânt moment ceresc, inexplicabil pentru rațiunea noastră, dar perceptibil pentru inimile noastre? Cine ar avea mai multă forță convingătoare, mărturisitoare și mângâietoare pentru deschiderea „ușilor“ sufletelor noastre și a „ferestrelor“ inimilor noastre, ca să intre: „*Dumnezeu cel mititel,/ În scutec de bumbăcel*“?

Am putea fi urmașii reali, spirituali și nu doar biologici, ai strămoșilor noștri, fără a simți vibrația miraculosului imn dumnezeiesc din conținutul colindelor noastre, atunci când auzim această mărturie: „*Tot moș era și în vremea lor/ Bătrânul Moș Crăciun*“?

Așa răsuna și în inimi mesajul sfânt din colindul „sfânt și bun“:

<i>„Iată, vin colindători,</i>	<i>florile dalbe,</i>
<i>florile dalbe,</i>	<i>Să vă mântuie de rău,</i>
<i>Noaptea pe la cântători,</i>	<i>florile dalbe,</i>
<i>florile dalbe.</i>	<i>Inima să întărească,</i>
<i>Și ei vin mereu, mereu</i>	<i>florile dalbe,</i>
<i>florile dalbe,</i>	<i>Oamenii să înfrățească,</i>
<i>Și-L aduc pe Dumnezeu,</i>	<i>florile dalbe</i> “.

Mesajul duhovnicesc al Nașterii Domnului, concretizat prin rostirea doxologică a copiilor, arată cât de apropiată este Evanghelia de viața noastră creștinească și cât de puternică este mărturia apropierei dumnezeiescului Prunc de copii. Rolul copiilor în viața noastră spirituală, a tuturor, este copleșitor și confirmă astfel toate aspectele pregătirii noastre prin rugăciune, post, participare la sfintele slujbe și la lucrarea filantropică, cu scopul apropierei celor maturi de sensibilitatea aparte și nevinovată a celor mici.

Acest demers misionar al copiilor este un fapt apostolesc de netăgăduit. *Copiii sunt „apostolii“ cu chip de înger ai Nașterii Domnului* și, cu aceasta, ai nașterii unei noi atitudini în viața familiei și a societății. Cum vom reuși și noi să păstrăm aceste mărturii și cum vom contri-

bui la aducerea unor noi mărturii despre o lume plină de bunătate și de candoare spirituală, în fața atâtor schimbări și atâtor provocări ale lumii noastre tot mai înstrăinate de astfel de preocupări? Cum să cultivăm și acolo unde încă nu este bunătatea prin *copiii creșcuți creștinește, în iubire, în siguranță, în evlavie și în curăție, atâta timp cât ne aflăm într-o permanentă invitație la nonconformism, la autonomia copiilor față de părinți, de școală, de tradiție, de cultura și de frumusețea angelică a colindătorilor? La aceste întrebări și, mai ales, la priveliștea tristă a suferinței, a sărăciei și a abandonului copilului, nu se răspunde cu resemnare sau cu acuzarea altora, ci mai cu seamă prin responsabilizarea tuturor celor ce doresc, pot, știu și se luptă să fie părinți, trupești și spirituali, ai copiilor.*

Școala copilăriei începe, de fapt, în mod firesc, în spațiul sacru, în credința moștenită de la Betleem, Casa copilăriei binecuvântate, apoi se continuă cu leagănul cald și cu brațele sfinte ale mamei, în familia creștină, unde zâmbetul ceresc al bunicilor și binecuvântările binefăcătoare și înălțătoare ale slujitorilor sfințelor altare devin centre ale educației adevărate și eficiente.

Mai nou, Dumnezeu ne oferă o nouă poartă deschisă prin educația creștină a copiilor în școală. Scopul este creșterea sănătoasă, în duhul tradiției, a copilului integrat de mic în marea familie a Bisericii și a neamului. La școala din familie și la școala dascălilor se adaugă acum o altă șansă a copilăriei fericite, atât spiritual-educaționale, cât și sociale, ușă a comuniunii și a apropierii sfinte a tuturor celor mici în familia parohială. Această școală, cu programul ei duhovnicesc, liturgic și pastoral-părintesc, se numește „*Hristos împărtășit copiilor*“. Sfânta noastră Biserică, prin hotărârea Sfântului Sinod, și-a asumat, întocmai mamei bune și iubitoare, răspunderea ce a primit-o de la Capul ei, Hristos Domnul, creșterea mlădițelor ei tinere, copiii, în lumina și în frumusețea morală și educațională a Evangheliei. Această lucrare sfântă și atât de utilă are scopul aprofundării lecțiilor de la ora de religie din școală, pentru copii. Însoțiți de părinți, de bunici, de profesorii de religie, ei participă săptămânal, la orașe și sate, la întâlnirea din „Casa lui Hristos“ cu slujitorul Domnului, preotul, în postura sa de părinte spiritual, care l-a primit prunc pe copil în apele Botezului și acum îl inițiază, îl întărește și-l bucură de tainele iubirii de oameni a Învățătorului lumii și Mântuitorului nostru, „*Lumina lumii și sarea pământului*“ (Matei 5, 13-14).

Cât de mult se apropie această priveliște duhovnicească, lecția de împărtășire a copiilor din bogăția darurilor lui Hristos, din programul nostru, „*Hristos împărtășit copiilor*“ – de fapt, o nesfârșită sărbătoare a Nașterii Domnului în sufletele copiilor și ale noastre! – cât de mult se aseamănă, așadar, cu mărturiile bisericești din timpul Sfântului Ioan Gură de Aur, marele prieten, ca toți sfinții, al celor mici, în care se regăsește marele dar al purității și care ne învață cât de mult se cuvine să participăm la această lecție sfântă de viață creștină, de la copii până la vârstnici. Iată o relatare a Sfântului Ioan Gură de Aur: „*Ne străduim să învețe (copiii noștri) toată știința profană, să slujească în armată; și pentru aceasta cheltuim bani, ne rugăm de prieteni, umblăm la unul și la altul; dar ca să ajungă slăvit în fața Împăratului îngerilor, nu spunem un cuvânt! Îl lăsăm să se ducă des la teatru, dar nu-l silim niciodată să vină la biserică. De vine o dată sau de două ori copilul la biserică, apoi vine aici de mântuială, la întâmplare și în zadar, ca să se distreze. N-ar trebui să fie așa! Ci, după cum le cerem socoteală de lecții când îi trimitem la școală, tot așa și când îi trimitem la biserică, dar, mai bine zis, când îi ducem la biserică. N-ar trebui să-i punem pe alții să-i ducă la biserică, ci noi înșine să-i luăm de mână și să-i aducem aici și să le cerem să țină minte predica și învățătura ce o aud. Așa, da, așa ne va fi mai ușoară îndreptarea copiilor noștri. Ci dacă ar auzi în casă vorbindu-li-se mereu de credință, dacă i-am sfătui ce trebuie să facă, iar la acestea ar fi adăugate și învățăturile de aici, ar da repede roadă frumoasă aceste semințe bune. Dar nimic din toate acestea nu facem! Socotim de mică însemnătate cele de neapărată trebuință*“⁶.

Iată și o mărturie a unui astfel de participant la lecția înțelepciunii și a bunătății, de la una din școlile și din parohiile noastre: „*Sărbătoarea de Crăciun este o zi importantă în viața fiecărui om, fie adult, fie copil. Deși majoritatea nu o privesc din punct de vedere creștin, eu cred că ceea ce ne unește în ziua de Crăciun este Însuși Domnul nostru Iisus Hristos. Pentru mine este cea mai importantă zi a anului, nu numai pentru că am daruri, ci pentru că pot petrece Nașterea Mântuitorului*

6. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilie la cuvintele: «Văduva să nu fie înscrisă dacă are mai puțin de șaiszeci de ani»; și despre creșterea copiilor; și despre milostenie*, în „*Despre schimbarea numelor. Despre răbdare. Despre milostenie. Despre tăria credinței. Despre propovăduirea Evangheliei*“, E.I.B.M.B.O.R., București, 2006, p. 361-362.

alături de cei dragi. În această zi, pur și simplu, nu ai voie să te certi! Îmi place foarte mult să mă duc la biserică în dimineața de Crăciun și îmi pare rău că nu sunt înconjurat de mulți copii. În orice direcție mă îndrept, întâlnesc numai bătrâni. Copiii sunt prea fericiți, datorită cadourilor pe care le găsesc sub brad, pentru a înțelege adevărata semnificație a Crăciunului. Dar poate că și eu am fost așa! Dar cel mai semnificativ lucru este acela că toți avem o față veselă. Simțim cu toții acea căldură din suflet, de nedescris. Chiar și acum când înșir aceste cuvinte pe hârtie, mă apucă un dor de acea zi specială. Mi-e dor să mă trezesc în dimineața de Crăciun cu sufletul și cu trupul odihnit și să îmi sărut mama, urându-i «Crăciun fericit, mamă!». Mi-e dor să plec grăbit dimineața la biserică și să devin una cu aceasta și cu toate sufletele creștinilor care cântă și vestesc Nașterea Domnului. În ziua de Crăciun, cu toții primim un dar: darul familiei. De aceea trebuie să-l prețuim mult!»⁷.

Iubiți frați și surori în Domnul,

Ce poate fi mai adevărat pentru noi toți, decât înmulțirea acestor exemple, cu adevărat dumnezeiești, din viața și din experiența celor mici în Biserică?

În multe comunități parohiale, în multe școli, în multe familii există astfel de mărturii și tocmai ele ne ajută să depășim greutățile și dificultățile prin care trecem atunci când ignorăm lucrarea lui Dumnezeu pentru noi.

Fără educația prin exemple sfinte și sfințitoare, nu putem crește nici duhovnicește, dar nici uman și social. Nu în zadar, Domnul ne cheamă să-i urmăm creștinește pe copii în bunătate și în generozitate. Acest îndemn este fapt real în multe cazuri. Le vedem! Le apreciem și încercăm să le înmulțim!

Tocmai când sunt multe cazuri, ca și cele relatate de Sfântul Ioan Gură de Aur, și în familiile, și în parohiile, și în societatea noastră, Domnul ne arată o cale, o ușă deschisă și inimi deschise celor neprimiți, neiubiți și needucați creștinește. Acesta este și sensul adânc al Nașterii Sale! Să-i caute, să-i arate și să-i adune cu noi, prin noi și prin cei generoși, milostivi și darnici, pe toți cei încă îndepărtați de la brațele

7. Elevul Cristian-Adelin Blănaru, clasa a VIII-a B, Liceul de Artă „Dimitrie Cuclin“, Galați.

iubirii și de la masa căldurii sufletești și a bogăției credinței pline de Duhul Sfânt. Așa ne îndeamnă și Sfântul Vasile cel Mare, dascăl al familiei creștine, al tinerilor și al filantropiei, la care am reflectat anul acesta și de la care am încercat să aflăm astfel de îndemnuri sfinte și poate am și împlinit ceva din ceea ce el ne arată! Copiii și tinerii, spune Sfântul Vasile cel Mare, sunt „albinele“ care ar trebui să viziteze doar florile din care să adune cele spre folosul lor. Așa zice și colindul, să culegem „florile dalbe, flori de măr!“. Împreună cu părinții copiilor, cu slujitorii sfințiți, cu dascălii de religie, să participăm și noi, cu toții, mai des la lecția iubirii, atât prin programul „*Hristos împărtășit copiilor*“, cât și prin toate celelalte fapte bune ale educației și ale vieții creștine. Așa ne vom împărtăși și noi din „Sfintele, preacuratele și de viață făcătoarele lui Hristos Taine“, de la tinerețe până la bătrânețe!

Pentru toate semnele dragostei față de copii, mulțumim preacucer-
nicilor părinți, dar și profesorilor de religie, precum și părinților și
bunicilor copiilor. Mulțumim aceluia care îi ajută pe copii și îi aduc la
Hristos, spre a intra cu ei Dumnezeu în viața și în casele noastre!

Iar acum, după datina străbună, dorindu-vă tuturor pace sfântă în inimi
și în viață bucurie din bucuria Domnului și ajutor din milostivirea Pă-
rintelui ceresc, vă transmitem urarea strămoșească la toți slujitorii sfințiți,
cinului monahal, în mijlocul bunilor noștri creștini din Sfânta Arhie-
piscopie, pe acordurile line și binecuvântate ale colindului „sfânt și bun“:

*„Și ne lasă gazdă-n casă,
Că umblăm și colindăm
Și pe Domnul laudăm,
Pe Domnul cel Preabunul,
Că ne-o dat iarăși Crăciunul“.*

Să rămână Domnul în noi și în casele noastre, cu pacea Lui sfântă și
cu iubirea Lui, din care să ne împărtășim! De Sfintele Sărbători
ale Crăciunului, Bobotezei și Anului Nou, să aveți parte de pace, de
sănătate și de Hristos, neîncetat, în viață.

La mulți ani!

Cu părintească prețuire, al vostru de tot binele voitor și către
Domnul rugător,

† Casian,
Arhiepiscopul Dunării de Jos